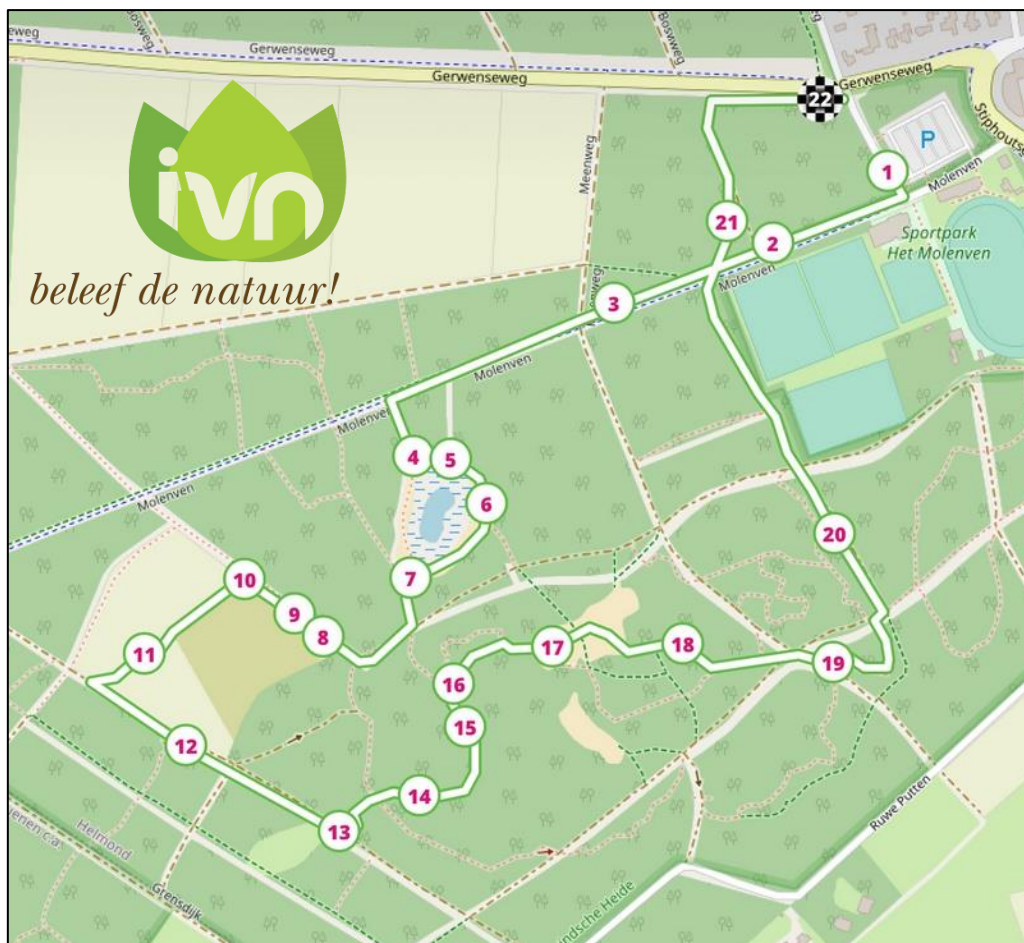

De Meer en Zandbergen

Een wandeling rondom het ven De Meer en door de Zandbergen in de Stiphoutse Bossen. De Zandbergen zijn de laatste overgebleven stuifzandvlaktes in de Stiphoutse Bossen. In totaal zijn het 3 losse vlaktes, die ieder jaar het toneel vormen van diverse activiteiten, zoals mountainbikewedstrijden en scoutingwedstrijden. Het zou aardig zijn als je tijdens deze wandeling een plastic zak meeneemt om in het bos enkele weggeworpen blikjes en plastic flesjes mee te nemen naar de afvalbak bij het eindpunt. Je kan deze route ook offline wandelen met de app 'IVN routes'.

Het startpunt van de wandeling is de parkeerplaats bij sportpark Molenvén in Stiphout. Molenvén 7, Helmond.

1 schoon bos

Je gaat een mooie route lopen. Vele anderen zoeken ook hun vertier in deze bossen. Helaas laten enkelen rommel achter. Help mee om de natuur schoon te houden. Verzamel tijdens het wandelen wat afval en deponeer het bij het eindpunt in de afvalbak. En put voldoening uit je goede daad. Dank, mede namens de bosbewoners.

2 vleermuisvriendelijk

Omdat in deze bossen veel vleermuizen leven, is er bij de aanleg van dit fietspad voor gekozen geen lantaarnpalen te plaatsen. Het licht van straatverlichting verstoort vleermuizen. In plaats daarvan staat elke 100 meter zo'n paaltje (foto) dat oplicht als het donker is. De volgende soorten leven in deze bossen: dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Verder langs de route lees je meer op het infobord.

3 paddenstoelen

Dit lange rechte fietspad is niet het meest boeiende deel van de route. Maar in het najaar zie je langs het pad overal paddenstoelen in de bosrand.

4 ven

Het ven, De Meer, is één van de meer dan 10 vennen in de Stiphoutse Bossen. In de crisisjaren van de vorige eeuw (1925 – 1935) is het totale gebied beplant met grove dennen en fijnsparren, de enige boomsoorten die op de voedselarme heidegrond wilden groeien. Zo veranderde de Geeneindse Heide langzamerhand in de Stiphoutse Bossen.

5 vliegdommen

Tussen de heide groeien overal jonge grove dennen, de zogenaamde vliegdommen. Een vliegden is een door natuurlijke uitzaaiing verspreide grove den. De benaming is te danken aan de wijze waarop het zaad waaruit de boom is gegroeid op zijn plaats kwam, het is namelijk meegevoerd door de wind. Deze jonge dennen zullen, net als de overal opschietende berken, verwijderd moeten worden. Men wil een brede zoom rondom de vennen in deze bossen open houden.

6 korstmossen

Veel paaltjes rondom het ven zijn volledig bedekt met een bekertjesmos. Het is een van de 600 korstmossen die we in ons land hebben. Een korstmos is een 'dubbelwezentje' bestaande uit een alg en een schimmel die niet zonder elkaar kunnen en elkaar voordeel bieden (symbiose). Ook de grijze, gele en oranje vlekken die je kunt vinden op stoeptegels, boomstammen en grafzerken zijn korstmossen.

7 pioniersvegetatie

Op sommige zandige plekken rondom het ven is goed de natuurlijke ontwikkeling van vegetatie te zien. Eerst is er voedselarm kaal zand waarop alleen mossen en korstmossen zich kunnen vestigen; de pioniersvegetatie. Daardoor wordt het zand vastgelegd en komt er humus in de bodem. Dan is er een milieu ontstaan waar heide kan groeien. Nog later, als de bodem voedselrijker geworden is, komen grassen, struiken en bomen.

8 bomenakker en nieuwe natuur

Links een voormalige maïsakker die enkele jaren geleden teruggegeven is aan de natuur, nadat de voedselrijke toplaag afgegraven is. Rechts een 'bomenakker' met uitsluitend eiken. Dat perceel is overduidelijk aangeplant uit oogpunt van houtproductie.

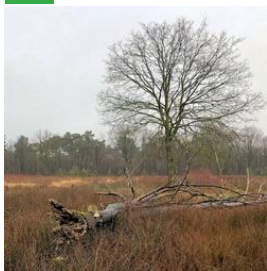
9 schildmos

Het schildmos is een zeer algemeen voorkomend korstmos dat vooral groeit op de stammen van vrijstaande, goed belichte loofbomen. Je ziet de grijs-groene ronde plakken op veel stammen.

10 er dwars doorheen

Op deze plek ga je dwars door de nieuwe natuur. In de zomer vol met bloeiende planten, die volop insecten aantrekken; in de winter bruine vegetatie vol rijpe zaden waar vogels zich tegoeed aan kunnen doen.

11 zwammen

Op het dode hout groeien verschillende houtzwammen. Bijvoorbeeld de echte tonderzwam (foto). Soms kun je duidelijk zien dat de paddenstoel zich bij de groei richt op de zwaartekracht. Op de foto staan er twee haaks op elkaar. De jongste staat horizontaal, de oudste verticaal. De jongste is gegroeid nadat de stam gevallen is, de oudste was vóór de val al uitgegroeid.

12 gele trilzwam

Op veel plaatsen in het bos kun je, vooral in najaar en winter, grote gele klodders slijm zien zitten.

Voel er eens aan en ervaar de geleiachtige structuur. Het zijn de vruchtlichamen van de gele trilzwam die groeit op (dode) takken van loofbomen. Waarschijnlijk haalt de zwam niet zijn voeding uit het hout, maar parasiteert hij op schorszwammen.

13 groene sok

Veel bomen hebben een groene 'sok'. De onderste halve meter van de stam is volledig begroeid met mos. Er komen in Nederland ruim 600 verschillende soorten mos voor. Veel hebben voorkeur voor een specifieke plekken. Het gesnaveld klauwtjesmos groeit vaak op boomstronken en onderaan de stam van bomen.

14 muizenstaartzwam

De bodem ligt bezaaid met de dennenappels van de grove den. Net zoals sommige mossen hebben ook veel paddenstoelen een heel specifieke voorkeur. Zoals bijvoorbeeld de muizenstaartzwam die uitsluitend groeit op de kegels van naaldbomen.

15 mierennest

Op verschillende plekken in het bos, waar naaldbomen staan, vind je nesten van rode bosmieren, tot een halve meter hoge heuveltjes gemaakt van vooral veel dennennaalden. Bij warm zonnig weer krioelt het op zo'n nest van duizenden mieren. Ze stropen de wijde omgeving af op zoek naar voedsel: rupsen, spinnen, insecten. Op hun beurt wroeten groene spechten graag in de nesthopen op zoek naar de larven en poppen van de mieren.

16 boom geringd

Soms besluit de bosbeheerder dat sommige bomen moeten wijken om andere bomen ruimte te geven. In plaats van omzagen wordt dan tegenwoordig vaak zo'n boom geringd. Dan sterft de boom in enkele jaren omdat de sapstroom naar de wortels onderbroken is, de wortels krijgen geen voeding meer. De dode boom blijft nog jaren staan en is een voedselbron voor allerlei larven die in het dode hout leven. En dat biedt spechten en boomklevers weer een rijke dis.

17 zandverstuiving

De open ruimte in het bos is een restant van een zandverstuiving. Deze zandverstuiving kan in stand blijven doordat hier veel gespeeld wordt, waardoor mossen en korstmossen niet de kans krijgen om het zand 'vast te leggen'. Rondom staan grillige dennen, bij enkele zijn de wortels bloot komen te liggen.

18 heuvels

Het terrein is hier, en op veel andere plaatsen in Brabant, heuvelachtig. Het zand in Brabant is, na de laatste ijstijd zo'n 70.000 tot 10.000 jaar geleden, door noordenwinden als een deken over Nederland afgezet in de vorm van zandruggen en duinen.

19 bosmuis

Als je er oog voor hebt kun je overal in de bossen de nesten ontdekken van de bosmuis. Let op een hoopje geel zand. Alsof iemand er achteloos een emmer geel zand heeft neergegoid. Deze muis graaft zijn hol bijzonder diep waardoor er zoveel zand uitgeworpen wordt. De bosmuis lijkt op de huismuis. Hij heeft grotere oren en een tweekleurige staart. De bosmuis is belangrijk voedsel voor de bosuil.

20 goudhaantje

Als je goed luistert hoor je vaak het hoge piepen van de goudhaantjes, die uitsluitend foerageren op naaldbomen. In troepen stropen ze de kruinen van de bomen af. Het goudhaantje is het kleinste vogeltje van Nederland.

21 Amerikaanse eik

Een bosrand met Amerikaanse eiken is in oktober een feest voor het oog, de herfstkleuren zijn spectaculair. Onder deze eiken ligt in najaar en winter een dik pak, langzaam verterend blad waar weinig ruimte is voor paddenstoelen. De soort is in Nederland in gebruik sinds 1825 en is in de bossen op grote schaal aangeplant. Hij groeit goed op arme grond en sneller dan de inlandse eik. Een nadeel van de Amerikaanse eik is dat deze een brede en dichte kroon vormt en daardoor andere boomsoorten verdringt en geen ondergroei toelaat. Er zijn beheerders die vinden dat deze exoot hier niet thuishoort en

daarom wordt hij de laatste tijd in natuurgebieden geleidelijk teruggedrongen. Niet altijd met succes, een afgezaagde stobbe schiet weer snel uit.

22 eindpunt

Dit is het einde van de wandeling. We hopen dat je genoten hebt van de tocht. We stellen het op prijs als je deze route wilt beoordelen. Klik linksboven op < en selecteer het aantal sterren. Ben je tijdens de tocht een wijziging tegen gekomen?

Laat het ons weten via wandelen.ivn.helmond@gmail.com

